

July 26, 1946

**Notes from Czechoslovak Government Meeting
Detailing Discussion from a Previous Meeting with
Stalin**

Citation:

"Notes from Czechoslovak Government Meeting Detailing Discussion from a Previous Meeting with Stalin", July 26, 1946, Wilson Center Digital Archive, SUA Prague, CC CPC, fond 83, Selection of Czechoslovak meeting records
<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/110536>

Summary:

The notes chronicle topics discussed by Czechoslovak Minister of Foreign Affairs J. Masaryk with Stalin in Moscow, including: Czechoslovak-Polish relations, Czechoslovak-Hungarian relations, Czechoslovak business in Romania and trade with the Soviet Union. It ends with a resolution by the Czechoslovak government to achieve the goals set forth in the Moscow meeting.

Original Language:

Czech

Contents:

Original Scan
Translation - English

TAJNE

Z á p i s

SÚA Praha, ÚV KSČ, fond 83,
Výběr ze zápisů schůzí
čs. vlády

8. /mimořádné/ schůze třetí vlády, konané v pátek dne 26.
července 1946, o 18.hodině v budově úřadu předsed-
nictva vlády.

Přítomni a omluveni podle presenční listiny.

Předseda vlády K. G o t t w a l d zahajuje schůzi v 18.10 a konstatuje, že považoval za nutné svolati tuto mimořádnou schůzi, neboť vláda bude si zajisté přát, aby jí vládní delegace podala zprávu o svém jednání v Moskvě, a jelikož ministr zahraničních věcí a státní tajemník v MZV musí zítra opustiti Prahu, aby se zúčastnili mírové konference v Paříži, nedala se věc jinak řešiti. Předseda vlády^{prohlašuje schůzi za tajnou} pře nejprve návrh komuniké, který byl dohodnut se sovětskými činiteli před odletem delegace, a který bude uveřejněn dnes o 1/2 12^{hod.}/moskevského času. K obsahu tohoto komuniké řádává předseda vlády, že sovětská vláda je též ochotna uzavřít s námi obchodní dohodu a poskytnouti nám obchodní úvěr. Dává na uváženu, zda o podrobnostech má referovat ministr zahraničních věcí nebo státní tajemník dr. Vl.Clementis.

Ministr J. M a s a r y k považuje za účelné, aby vládu nejprve informoval o posledním politickém rozhovoru, který měla delegace s generalissimem Stalinem a s ministrem zahraničních věcí Molotovem před svým odjezdem. Při tomto rozhovoru přislíbil generalissimus delegaci plnou podporu Sovětského svazu ve věcech maďarských, t.j. podporu jak ve věcech zásadních, tak i ve věcech detailních. Situace je nyní taková, že máme v příslušném výboru mírové komise zajištěno z nutných 8 hlasů již 6 a je určitá naděje, že získáme také ještě zbývající dva hlasy. Ministr tu počítá zejména s hlasem Indie, neboť generál Smuts, který zastupuje jižní Afriku, bude pravděpodobně proti nám, což může mít za následek, že Indie, která má rozpory s jižní Afrikou pro špatné nakládání s jejími občany, se rozhodne pro nás. Pokud jde o Kanaadu, není vyloučeno, že nás také bude podporovati. Předseda vlády K. G o t t w a l d připomíná, že také britský ministr zahraničních věcí Bevin prohlásil, že Velká Británie nebude proti nám.

Dotýká se otázky poměru Československa k Polsku, zmiňuje se ministr M a s a r y k o tom, že by podle rozhovoru Sověty vítaly, kdyby došlo k urovnání vzájemných styků obou slovanských států. Diskutovalo se o tom a generalissimus Stalin prohlásil, že by byl rád, kdyby k dohodě došlo brzy. Řekl, že to je

- 2 -

vlastně poslední sporná věc mezi dvěma slovanskými národy. Je pro to, aby došlo alespoň k částečné dohodě a úpravě vzájemných poměrů. Členové delegace informovali generalissima o všech pokusech, které učinilo Československo vůči Polsku za tímto účelem, a ministr měl příležitost znázorniti při těchto rozhovorech několika detaily nadmíru obtížné jednání s Poláky. Dotázal se, kdo by se měl nyní chopit iniciativy, zda Poláci nebo Čechoslováci. Zdůraznil, že Československo z toho zajisté neudělá prestižní otázku. Generalissimus odpověděl, že by se Sovětský svaz po případě sám chopil iniciativy. To by mělo za následek, že by se příslušná jednání mohla po případě již zahájit za pobytu ministra zahraničních věcí a státního tajemníka v MZV s polskými činiteli v Paříži. Mluvílo se také o otázce těšínské. Československá delegace zastávala samozřejmě stanovisko, že se o této otázce s Poláky nemůže diskutovati, a generalissimus reagoval na toto stanovisko způsobem velice příjemným. Řekl, že u Poláků jsou "pretence" a u Československa je Těšín. To považuje ministr za success posledního politického rozhovoru, který měla delegace včera s generalisimem před večeří.

Státní tajemník dr. V l e m e n t i s k tomu dodává, že generalissimus pojednal velice konkrétně o otázce našeho poměru k Polsku. Poukazoval na protokol ke spojenecké smlouvě mezi Sovětským svazem a Československem ze dne 12. prosince 1943, podle něhož se počítalo s přístupem Polska k tomuto spojeneckému poměru. Sovětský svaz hodlá se obrátiti na obě strany, t. j. na Československo a Polsko, s dotazem, zda jsou ochotny takto doplnit spojenecký poměr podle dodatkového protokolu. Vládní delegace se vyjádřila ihned kladně a informovala generalissima v tom smyslu, že Československo vypracovalo již celou řadu návrhů dohod s Polskem, t. j. dohod obchodních, kulturních, finančních, dopravních atd., že však Poláci při návštěvě jejich delegace v únoru tohoto roku odmítli jednání o těchto věcech, dokud nebudou vyřízeny politické otázky. Státní tajemník vysvětlil generalisimu, že Polákům hlavně šlo o Těšín. Stalin na to odpověděl, že se takto jednat nemůže, že je třeba, aby se Polsko a Československo dohodly ve věcech hospodářských, kulturních a dopravních, neboť dosavadní stav bez smlouvy v těchto důležitých otázkách poškozuje oba státy. Přejde tedy příslušné vyžvání se strany Sovětského svazu.

Státní tajemník K. G o t t w a l d k tomu dodává, že v rozhovoru generalissimus Stalin řekl, že se Sovětský svaz bude jednat s

- 3 -

přesvědčující argument, který by mluvil pro jejich nároky na Těšínska. Státní tajemník dr. Vl. C l e m e n t i s se domnívá, že by vláda mohla dnes souhlasit s tím, aby ministr zahraničních věcí a státní tajemník zahájili po případě rozhovory s polským ministrem zahraničních věcí a jeho zástupcem v Paříži, dojde-li mezitím příslušné vyzvání Sovětského svazu. Ministr J. M a s a r y k poznamenává, že by to znamenalo, že by se veškeré ^{politické} sporné body odložily a že by se uzavřením hospodářských, kulturních, dopravních a podobných dohod navázal pozitivní kontakt mezi oběma slovanskými státy, kterýžto kontakt by se tímto způsobem postavil na smluvní basi. Generalissimus doporučuje, aby politické otázky zůstaly nevyřízeny, neboť je možné, že po roce Poláci budou mít lepší porozumění pro situaci. V této souvislosti klade ministr zvláštní důraz na to, jaké usnadnění v jednání znamenala návštěva vládní delegace, při čemž popisuje rozdíl mezi takovým přímým jednáním a mezi jednáním, které se musí vésti před velvyslancem v Praze a ministerstvem zahraničních věcí v Moskvě. Aby znázornil, v jakém duchu se vedlo jednání, zmiňuje se ministr o tom, že generalissimus také souhlasil s tím, aby velvyslanectví v Moskvě získalo vhodnou budovu. Tázal se delegace, kolik budov má československé velvyslanectví v Moskvě, neboť viděl sám, že jediná budova, v níž byl, není dostatečná. Když slyšel, že Čechoslováci mají jen jednu budovu, kdežto sovětské velvyslanectví má v Praze 17 budov, vyslovil velice energickým způsobem svůj nesouhlas s tímto stavem.

Státní tajemník dr. Vl. C l e m e n t i s se poté vrací k otázce maďarské. Uvádí, že delegace formulovala tři konkrétní požadavky: odsun, malou rektifikaci hranic a změnu koncepce mírové smlouvy, která vůbec neodpovídá stanovisku Československa, zejména pokud jde o jeho náhradní nároky, plynoucí v vídeňské arbitráže. Ve všech těchto věcech přislíbil generalissimus Československu plnou podporu. Předseda K. G o t t w a l d k tomu dodává, že ministr zahraničních věcí Molotov doporučuje československé delegaci, aby své stanovisko hájila na konferenci velice energickým a důrazným způsobem, při čemž může pak počítati s náležitou podporou delegace sovětské.

Státní tajemník dr. Vl. C l e m e n t i s se poté zabývá problémy souvisícími s likvidací války. Připomíná, že si delegace vzala s sebou větší počet konkrétních pamětních zápisů, jež se týkaly těchto věcí, zejména otázky trofejní smlouvy, otázky smlouvy o vzájemné pomoci za války, problému Stalinových ...

- 4 -

problému 4 německých bank na Slovensku a 2 německých bank v Praze, dále zlata u Národní banky, kufrů, uložených u některých bank, poukázek atd. Při prvních politických jednáních o těchto věcech se zjistilo, že by nebylo možné, aby se politicky jednotlivě o nich diskutovalo a proto byly odevzdány komisím expertů. Při jednání expertů se však ukázalo, že vznikají stále nové a nové problémy a že by se sotva dospělo takovýmto způsobem k nějakému pozitivnímu výsledku. Věc byla pak rozhodnuta politicky. Předseda vlády K. G o t t w a l d charakterisuje způsob tohoto vyřízení slovy Vyšinského, který řekl, že se dohoda stala přes práci expertů. Státní tajemník dr. Vl. C l e m e n t i s poskytuje poté podrobnější informaci o příslušných jednáních, poukazuje zejména na to, že českoslovenští delegáti mohli operovati na podkladě svých ^{ořízi} přípravných prací konkrétními a reálnými ciframi. Pokud jde o ^{ořízi} bankovky a cenná papíry, akcie atd., prohlásili největší činitelé, že je zničí nebo vrátí a že nebudou uplatňovati žádné nároky z titulu jejich držby. Po dlouhém jednání se konečně ^{všech trofejních případech} žádalo, aby Československo zaplatilo z ~~titulu~~ ^{titulu} 25 milionů dolarů. Československá delegace uvažovala, zda toto jednání má spojití s jednáním o nárocích, které bude mít Československo vůči Sovětskému svazu z titulu postoupení Zakarpatské Ukrajiny, t.j. z titulu účasti Sovětského svazu na vnitřním a zahraničním dluhu. Jelikož však příslušné elaboráty nebyly ještě náležitě přezkoušeny, mluvílo se o této problematice jen zcela všeobecně. Při dalších rozhovorech, zejména při rozhovoru generalissima Stalina s předsedou vlády Gottwaldem, uplatnila se konečně zásada, že se vzájemné nároky ^{ve všech konkrétních} ~~skrtnou~~ a že tím bude celý soubor otázek vyřízen. Českoslovenští delegáti přišli pak na recepci již s příslušným návrhem komuniká, který byl presentován jako definitivní rozhodnutí, třeba experti se ještě nedohodli a neskončili svá jednání. Generalissimus Stalin souhlasil s návrhem a měl pouze jednu podmínku. Žádá, aby Československo věnovalo protihodnotou Sovětskému svazu polovinu objektů, kterých užívají Sověty toho času v Karlových Varech. Politická delegace souhlasila zásadně ihned s tímto požadavkem, ale také experti považují takové řešení za výhodné. Náměstek Zd. F i e r l i n g e r konstatuje, že to vlastně prakticky znamená, že Rusům dáme jeden velký hotel. Státní tajemník dr. Vl. C l e m e n t i s to potvrzuje s tím, že půjde ještě o některé menší objekty, a vyslovuje názor, že výsledek tohoto jednání je velice dobrý a že toto řešení, kterým ~~se vzájemné~~ nároky zrušují, možno považovati za

- 5 -

diska čistě obchodního za úspěch. Mimo to dosáhla však československá delegace ještě důležitého prohlášení a uznání se strany Sovětů, pokud jde o majetek československých fyzických a právnických osob v Německu, t.j. v sovětském pásmu Německa. Sověty uznávají, že tento majetek je majetkem československým a že následkem toho nepodléhá zabavení se strany Sovětů, nýbrž patří tam, kde jde o české nebo slovenské vlastníky, těmto českým nebo slovenským vlastníkům, jinak je po případě zkonfiskován pro Československou republiku podle našich vnitrostátních právních předpisů. Na tento majetek se tedy Postupimská dohoda o zabavení nevztahuje. To je uznání, které jsme zatím neprosadili ani na západě. Řečník zdůrazňuje, že se nám tím další jednání se západem podstatně usnadní. Západní velmoci byly dosud jen ochotny k určitým konkrétním koncesím, nikoliv však k nějakému generálnímu uznání zásady. Rozhodnutí Sovětů bude znamenati značnou podporu při dalším jednání.

Pokud jde o československé podniky a účasti v Rumunsku, máme hlavně zájem na firmách Nitrometal a Explosia. Na těchto objektech mají však také veliký zájem Sověty a konečně došlo k zásadní dohodě, podle níž Sověty jsou ochotny ^{přiznati} nám na obou podnicích 20%ni účast, kterou by buď zaplatily v hotovosti, nebo daly by nám jako protihodnotu účasti na jiných podnicích, po případě vůbec jiné podniky, které podléhají zabavení podle Postupimské dohody, resp. podle rozhodnutí mezispojenecké komise. Československá delegace projevila s tímto řešením zásadní souhlas, nedala však definitivní odpověď, neboť bude třeba, aby se podrobnosti zkoumaly s hlediska odborného i v jednotlivých resortech.

O smlouvě obchodní bylo jednáno za přítomnosti ministra zahraničního obchodu Mikojana. Se strany Sovětů byly vzneseny určité výtky, že vzájemné obchodní styky vážnou pro technické nedostatky na straně československé. Bylo mluveno o tom, že by nám Sověty mohly poskytnouti zápůjčku ve zlatě. Vrcimí ředitel dr. Chmela prohlásil však, že by to pro nás nemělo význam, poněvadž by Američané nikdy nepřipustili placení sovětským zlatem. Na to se pak rozhořovry soustředily na dvou- až tříletý obchodní úvěr, ale nedošlo k dohodě, nýbrž jen k závaznému prohlášení ministra Mikojana, že Sovětský svaz je ochoten zapojiti nás vhodným způsobem do své pětiletky a vyjiti nám ve všem všemožně vstříc. Chtěl

vsak konkrétně věděti, co potřebuje

gace připravena. To bude práce pro ministerstvo zahraničního obchodu a též pro ministerstvo průmyslu. Ministr V. M a j e r upozorňuje, že delegace znala požadavky ministerstva výživy, které byly odevzdány panu dr. Augenthalerovi.

Poté se dotýká státní tajemník dr. Vl. C l e - m e n t i s otázky úrody v Sovětském svazu, která není dobrá. Ministr J. M a s a r y k vysvětluje, že o tom mluvil s ministrem Molotovem, který potvrdil, že místy je úroda špatná, ale celkem není vyživovací situace nebezpečná. V této souvislosti informuje ministr vládu, že podle sdělení amerického velvyslance v Moskvě bude úroda v severní Americe nadmíru příznivá a možno počítati s velikými přebytky, což bude znamenati úlevu pro světovou zásobovací situaci.

Státní tajemník dr. Vl. C l e m e n t i s uvádí poté ještě, že se v komuniké nemluví ^{podrobně} o vojenských úvěrech, stran kterých však také došlo k dohodě. Tato dohoda je rovněž zásadní, neboť sovětsí činitelé chtěli věděti, jaký bude náklad a delegace neměla o tom podrobně informace, ježto MNO nedodalo propočty. Ministr gen. L. S v o b o d a vysvětluje, že vojenská správa hodlá přijmouti od Sovětů jen to, co nebudou účtovat. Státní tajemník dr. Vl. C l e m e n t i s pochybuje, že by Sověty na to přistoupily. Ministr gen. L. S v o b o d a trvá na tom, že by to odpovídalo našemu ujednání se Sovětským svazem o ^{bezplatně} výzbroji a výstroji pro 10 divisí. Předseda vlády K. G o t t w a l d polemizuje s ministrem národní obrany, a uvádí konkrétní důvody, proč vládní delegace nemohla po veliké ochotě ^v ostatních hospodářských otázkách zastávati toto stanovisko. Poukazuje na to, že Sověty dodaly Československu výzbroj a výstroj na podkladě ústních jednání a pouhé výměny dopisů ^{ve} ~~sa~~ ^{hodnotě} velice značné ~~byly~~. Ministr gen. L. S v o b o d a trvá však na svém stanovisku a uvádí konkrétní údaje o jednotlivých druzích materiálu, zejména pokud jde o materiál dělostřelecký. ^{nikdy se jim nedohá} ^{plně} ^{je} stává stanovisko, že Československo může přijmouti od Sovětského svazu to, co chce dáti ^{zdarma} ^{nebo materiálem, který mu dává} jinak si musí Československo vypo-
moci trofejním materiálem. Je však přesvědčen, že můžeme počítati s plnou podporou Sovětského hlavního štábu, který tuto podporu opětovně přislíbil. Na otázku ministra V. K o p e c k é h o odpovídá ministr národní obrany, že nám Sověty již věnovaly vojenský materiál za několik miliard Kčs.

Ministr J. M a s a r y k chce ještě dodat, že <sup>všichni členové delegace pracovali velice plně ve dne i v noci a za-
sluhují si proto uznání.</sup>

*Poznámka:
Doplňuje
na přání
p. učivo.
dr. Janků
přes
úřadnictvem
gen. L.
Svoboda!*

- 8 -

tických vyjednávačů, že přes opačné stanovisko expertů definitivní dohoda byla ujednána v tom smyslu, že se vzájemné nároky zrušují bez placení protihodnoty. Jedinou protihodnotu tvoří hotelový majetek v Karlových Varech, neboť o domech pro sovětské velvyslanectví v Praze bylo již předtím dosaženo ujednání. Otázka našich nároků z titulu sovětské účasti na vnitřním a zahraničním dluhu, připadajícím na Zakarpatskou Ukrajinu, zůstává otevřena a předseda vlády K. G o t t w a l d potvrzuje, že na tuto okolnost československá delegace při posledních jednáních loyálně upozornila a byla se strany sovětské plně uznána.

Dr. inž. E. O u t r a t a se poté zabývá požadavky Československa, které se uplatňují v souvislosti s pobytem Rudé armády na československém území. Z tohoto titulu vycházela delegace z požadavku 3 - 5 miliard Kčs, při čemž si ovšem byla vědoma toho, že to bude požadavek sporný. Předseda vlády K. G o t t w a l d k tomu dodává, že bylo třeba vyříditi globální dohodou o vzájemném vyrovnání také tyto nároky, abychom měli čistý stůl. Dr. inž. E. O u t r a t a vysvětluje pak, že sovětské činitele přislíbili, že zničí ~~peníze~~ poukázky a cenné papíry, jako akcie atd., pokud se vztahují na československé podniky, které byly v oněch kufrech u československých bank tak, že československému hospodářství nehrozí s této strany nějaké další nároky. Naproti tomu si vyhradily Sověty právo na marky, pengö a také na koruny, které se tímto způsobem dostaly do jejich držby. Staré koruny nám již předložily k výměně a byly již konsumovány. Náměstek Zđ. F i e r l i n g e r se dotazuje, zda se mohlo zjistiti, o jaký obnos šlo. Dr. inž. E. O u t r a t a odpovídá, že to nebylo možné a že Sověty zřejmě nebyly ochotny poskytnouti tuto informaci. Řekly, že to nevědí, a přiznaly, že používají těchto peněz k vydržování svých úřadů a vojenských misí v Československu. Touto věcí nelze ovšem hnouti. Sověty zastávají stanovisko, že oddíly Rudé armády dostávaly svůj žold z těchto penězích a poukázkách, že neměly možnost utratiti tyto peníze za svého pobytu a že je jen spravedlivé, když takto akumulované peníze byly vyměněny a může jich býti nyní použito k nákupům. S tímto názorem nelze polemizovat. Náměstek Zđ, F i e r l i n g e r poukazuje na to, že částka byla limitována. Dr. inž. E. O u t r a t a dodává, že limit byl také dodržen a že delegace požádala sovětské činitele, aby tyto peníze nebyly dány najednou do oběhu, jakmile se v Československu dostane zboží na trh.

- 9 -

Náměstek J. U r s í n y myslí, že by se přece musilo vědět, kolik peněz bylo v bankách. Předseda vlády K. G o t t - w a l d sdílí naproti tomu názor generálního sekretáře HR, že nebude možno získati tuto informaci. Dr. inž. E. O u t r a t a dodává, že Rudá armáda měla mít celkem poukázky za 8 miliard Kčs, ale pak se ukázalo, že bylo vydáno poukázek za 9 miliard Kčs. V tom spočívá ovšem jen technický poklesek, že nám to Sověty neoznámily, jinak byly věcně k tomu oprávněny.

- 10 -

Tato okolnost nebude také mít dalšího vlivu na naše hospodářství, neboť kupní síla těchto poukázek byla již konsumována. Řečník se o této věci jen zmiňuje, aby vláda viděla, že delegace ventilovala i tuto otázku.

Předseda vlády K. G o t t w a l d uvádí poté, že sovětské činitelé nám přislíbili plnou podporu při maximálních teritoriálních požadavcích proti Německu. Plně souhlasí s tím, aby chom se dostali s kopců do údolí. Na otázku ministra V. K o p e c k é h o , zda se také mluvilo o Žitavě, odpovídá ministr J. M a s a r y k , že se o tom zminil. Toto jednání se však týkalo jen území, které je dosud v Německu, nikoliv území, které je ve správě Poláků.

Dr. inž. E. O u t r a t a poznamenává, že se mluvilo také o železniční smlouvě a že delegace přinesla s sebou její návrh. V této souvislosti poskytuje na dotaz náměstek Z. F i e r l i n g e r informace o různých československých delegacích, které t.č. meškají v Moskvě Sovětském Svazu, a o jejich činnosti. Pokud jde o naše loďstvo, souhlasí Sověty s tím, že nám bude vydáno, musíme jim ovšem sdělit, kde se jednotlivé lodi nalézají. Ministr dr. I. P i e t o r se zajímá o letadkou dopravu přes sovětské území a přes sovětská pásma. Státní tajemník dr. V. C l e m e n t i s sděluje, že Sověty nesouhlasí s tím, aby československá letadla obstarávala dopravu přes sovětské území, ale povolily nám lety přes sovětská pásma.

Dr. inž. E. O u t r a t a shrnuje poté stručně jednotlivé hospodářské výhody, které plynou pro Československo z výsledku jednání, zejména považuje za důležité, že nyní víme o celé řadě problémů, na čem jsme, že nemusíme již počítati s mnohými momenty nejistoty a že si ušetříme četná další jednání a práci mnoha komisí, což znamená také úsporu finanční.

Náměstek předsedy vlády dr. P. Z e n k l se dotazuje, zda budeme moci počítati se zlevněním benzínu, dodávaného Stalinskými závody. Dr. inž. E. O u t r a t a se domnívá, že odpadnutí náhradních nároků nebude mít podstatný vliv na výrobní náklady tohoto podniku. Náměstek J. U r s í n y považuje za povinnost vlády, aby ^{především} poděkovala delegaci za dobrou práci a za kladné výsledky této práce. Tento dík platí v první řadě

- 11 -

předsedovi vlády, ale také ostatním členům delegace. Dotazuje se, jaké bylo stanovisko Sovětů stran některých teritoriálních nároků na Kladsku, Ratibořsku a Hlubčicku. Předseda vlády K. G o t t w a l d odpovídá, že Sověty považují za velikou chybu, že jsme s touto otázkou šli na západní velmoci a tím na mírovou konferenci. Generalissimus Stalin zdůraznil velice energickým a jednoznačným způsobem, že tu musí platit postupinská dohoda, na které Sovětský Svaz trvá v plném rozsahu. Proto považuje dotyčná území za území polská a na tom se nedá nic měnit na mírové konferenci. Jakákoliv změna by se mohla státi jen dohodou obou stran, to je Československa a Polska. Kdokoliv by porušil nynější západní polskou hranici kděkoliv, měl by se činiti se Sovětským Svazem.

Náměstek dr. P. Z e n k l poznamenává, že to prakticky znamená odmítnutí československých požadavků stran Kladska a uznání stanoviska Polska, že mu tato území patří definitivně, že může z nich prováděti odsun Němců, ale také přesídlování a osídlování v nich. Ministr J. M a s a r y k má dojem, že generalissimus Stalin měl na mysli jen mírovou konferenci stran vasalských států, nikoliv mírovou konferenci stran Německa, k níž má dojiti asi v listopadu t. r. . Předseda vlády K. G o t t w a l d a státní tajemník dr. V. C l e m e n t i s vysvětlují, že tomu tak není, a že jde také o tuto další a o kteroukoliv jinou mírovou konferenci.

Ministr gen. L. S v o b o d a uplatňuje, že podle postupinské dohody dotyčná území byla přece dána Polákům jen do správy. Předsedu vlády K. G o t t w a l d opakuje sdělení o stanovisku Sovětského Svazu s tím, že Sověty nám doporučují, abychom nyní uzavřeli spojeneckou smlouvu s Polskem a stran teritoriálních požadavků vyčkali, až hlavy poněkud vychladnou. Pokud jde o Těšínsko, záleží na nás, zda se s Poláky chceme dohodnouti. Nedohodneme-li se, nebude nás nikdo k tomu nutit. Na druhé straně nebude Sovětský Svaz také nutit Poláky, aby se s námi dohodli. Ministr gen. L. S v o b o d a považuje za velikou chybu, že situace je taková. Předseda vlády K. G o t t w a l d vysvětluje, že toto stanovisko Sovětského Svazu souvisí s otázkou západních hranic Polska, které Sověty hájí velice důrazně. Opakuje, že podle

- 18 -

generalissima Stalina by měl ten, kdo by tyto hranice chtěl porušit, co činit se Sovětským Svazem. Ministr V. K o p e c k ý se domnívá, že základní chyba se stala v roce 1943, kdy se londýnská vláda při jednání v Moskvě rozhodla pro to, že nabídne po případě oddělení výběžků a že nebude žádati teritoriálních od Německa nic, kdežto Poláci již tehdy žádali hranice na Odře a Visle. V tomto je zárodek dnešní situace. Veškeré pozdější kroky Československa byly již opožděny. To bylo ovšem stanovisko londýnské vlády, která se podle řečníkovy názoru dopustila hrubé chyby. Naše moskevská emigrace hájila nappotí tomu důsledně i teritoriálních požadavků a ministr tu vzpomíná četných článků, které psal zejména též prof. dr. Z d. N e j e d l ý. Bylo jistě chybou, že jsme se vyšli se svými požadavky vůči Polákům ze slovanské oblasti. Náměstek Z d. F i e r l i n g e r nesdílí tyto názory a má za to, že vývoj v Polsku není ještě ukončen a že to není poslední slovo. Předseda vlády K. G o t t w a l d dodává, že generalissimus Stalin doporučuje dohodu s Poláky, abychom jim vzdali ruce, neboť podle jeho názoru nevíme, co se v Polsku ještě stane. Náměstek Z d. F i e r l i n g e r konstatuje, že to jen podporuje jeho názor.

Náměstek dr. P. Z e n k l poukazuje na to, že vláda ve své rozpravě před odletem delegace do Moskvy vycházela ovšem z jiných předpokladů. Tehdy uložila delegaci, aby zastávala nadále stanovisko, že naše požadavky na Kladsku atd. jsou požadavky proti poraženému Německu, při čemž byla formulována instrukce pro delegaci, aby se po případě spojila s minimálními požadavky. Nedávno byl u řečníka polský velvyslanec, který chtěl s ním zahájit rozpravu o Těšínsku a o teritoriálních požadavcích vůbec. Náměstek to odmítl s tím, že není kompetentní a odkázal ho na ministra zahraničních věcí, ^{státního} tajemníka v MZV nebo předsedu vlády. Když velvyslanec mluvil o kompenzaci Těšínského území za území kladské, hájil náměstek stanovisko, že o tom nemůže být řeči, poněvadž nelze kompenzovat československé území s územím německým. Naproti tomu považoval velvyslanec Kladsko, Hlubčicko a Ratibořsko za území polské, kde Poláci mají plnou svrchovanost. Dnes se vládu dovídá, že to je také stanovisko Sovětského Svazu.

Předseda vlády K. G o t t w a l d dodává, že to

- 13 -

dr. P. Z e n k l poukazuje na rozpor mezi názory ministra Masaryka na straně jedné a předsedy vlády a státního tajemníka dr. Clementise na straně druhé o stanovisku Sovětské vlády, zda by o věci mohla rozhodnouti mírová konference, trvají posléze uvedení dva členové vlády na názoru, že je to vyloučeno a ministr J. Masaryk uznává, že jeho dojem může být nesprávný.

Náměstek předsedy vlády Zdeněk F i e r l i n g e r chápe plně Stalinovo stanovisko a celou problematiku. Sovětský Svaz má zájem na tom, aby se poměry v Polsku konsolidovaly. Je tam dosud občanská válka. Polsko musilo postoupiti značné území svých východních provincií a Sovětům záleží na tom, aby Polsko pacifikovali. Sovětská politika není statická, nýbrž dynamická. Naše politika musí za tohoto stavu býti taková, že budeme ~~na~~^{pro} uzavření spojenecké smlouvy, která by nám zaručila obchodní, kulturní, dopravní a hospodářský styk vůbec. Jinak budeme trvati na svých teritoriálních požadavcích, o kterých se však nebude jednat. Řečník je přesvědčen, že se ~~zkaže~~ ^{à la longue} ukáže, že nebylo chybou, když jsme své teritoriální požadavky registrovali notami též u západních spojenců. Moskvě se to ovšem nehodilo do programu, ale nám to může jednou prospěti, že jsme se se svými nároky přihlásili na světovém fóru. Tyto nároky musíme i nadále prosazovati. Polsko prodělá zajisté ještě mnohé proměny. Bude mít potíže a bude se na nás odkázáno. Naše politika bude reální, ale nescháme se nicoho vzdáti.

Ministr gen. L. S v o b o d a přiznává, že bylo chybou, neuplatňovala-li londýnská vláda v roce 1916 teritoriální požadavky vůči Německu. Stejnou chybou by však bývalo bylo, kdybychom nebyli tyto požadavky oznámili celému světu nyní. Také nebylo chybou, že jsme tyto požadavky kladli jako požadavky proti poraženému Německu, neboť tento výklad odpovídá znění postupinské dohody. Přije-li si nyní Sovětský Svaz, abychom s tou věcí nepřišli na mírovou konferenci a nechce-li nám ani přislíbiti pomoc při jednání s Poláky, musíme pracovati k tomu, abychom dosáhli změny tohoto stanoviska, neboť náš požadavek je spravedlivý a věcně odůvodněný. Na naší straně jsou dobré důvody a máme proto dobré vyhlídky, že konečně podpora Sovět -

- 14 -

ského Svazu získáme. Tento problém je pro nás nejdůležitější a proti tomu jsou všechny ostatní otázky, které se projednaly v Moskvě, bezvýznamné a nic neznamenaají. Předseda vlády K. G. o t t w a l d protestuje proti takovému tvrzení. Dotazuje se ministra, zda snad příslibená podpora ve věci s Maďarskem nic není. Ministr prof. dr. Z. N e j e d l ý má dojem, že celá tato debata je zbytečná. Nemaže být pochybnosti o tom, že delegace dosáhla velikých úspěchů. Československo se snad na celou problematiku dívá příliš regionálně. Sovětský Svaz na ni pohlíží s hlediska mezinárodní politiky. Pro něj nejde o otázku, zda má být pro Polsko nebo pro Československo. Pro Sovětský Svaz je to v první řadě otázka slovanské politiky. Nechce, aby některý slovanský stát opustil linii společné slovanské politiky. Kdybychom se svými požadavky šli na mírovou konferenci, narušili bychom koncepci jednotné slovanské politiky a otevřeli bychom cestu a dveře jiným vlivům. Zájem Sovětského svazu na postupinské dohodě spočívá hlavně také v tom, aby jím ustanovená západní hranice Polska byla definitivně hranicí slovanského světa na západě. Sovětský svaz očekává, že toto jeho stanovisko uznáme, že nepodnikneme nic, co by je mohlo ohrozit. Tam, kde nejde o tyto západní hranice, jako na př. na Tichonsku, má Sovětský svaz stanovisko nám příznivé. Řečník je pro uzavření spojenecké smlouvy s Polskem, která nám zabezpečí kulturní, dopravní a hospodářský styk a bude mít pro nás veliký význam. Politické požadavky by se odložily, až bude jiná situace a jiné ovzduší. Politika Sovětského Svazu tu je nejen dobrá, ale i moudrá, a to je vůbec význačná vlastnost jeho politiky, že nastává moudrým, když jiní mají horší hlavy. To se již často ukázalo. Sovětským činitelům hlavy nehoří, když tomu tak je u jiných státníků. Dnes nám Sovětský Svaz radí, abychom se svými teritoriálními požadavky vyčkávali a této radě musíme poslechnout. Pro Sovětský Svaz jde o věc značného dosahu pro celou slovanskou politiku v Evropě. Proto mu nemůže být milé, když jsme se obrátili na jiné forum.

Předseda vlády K. G. o t t w a l d chce se ještě zmínit o malém detailu. Když byl s ministrem Masarykem u presidenta republiky v den před odletem, telefonoval od státního tajemníka dr. Clementise velvyslanec Zorin, že seznam věcí, o kterých delegace chtěla jednat a který byl telegrafován do Moskvy je

čítati. Pokud jde o Stalinovy závody, uplatňovaly Sověty nárok na 2 1/2 až 3 1/2 miliardy Kčs. Stalinovy závody počítaly samy s tím, že se bude musit poskytnouti náhrada 400 milionů Kčs, a vládní delegace byla ochotna jíti poněkud pod tento obnos. Další větší problém tvořila protihodnota strojů a strojního zařízení, které jsme si ponechali z trofejních věcí. Sověty tu žádaly částku 7 1/2 milionů dolarů, která byla více méně dohodnuta. Pak šlo o zařízení závodu Siemens - Schuckert. Delegace se radila ještě ~~na~~ letu do Moskvy o postupu ve všech těchto důležitých a choulostivých bodech. Uvažovalo se o tom, že by se Československo po případě vzdalo svých nároků na účast Sovětského svazu na vnitřním a zahraničním dluhu z titulu postoupení Podkarpatské Rusi. Také o problematice našich účastí a podniků v Rumunsku bylo mnoho uvažováno. Musilo se zejména počítati s tím, že podle rozhodnutí smíšené komise bude vše, co patřilo fysickým nebo právníckým osobám německé národnosti, považováno za sovětskou trofej. V této věci jsme však probojovali, jak to vyličil již státní tajemník v MZV, uznání československého stanoviska. Musili jsme ovšem v některých případech činiti ústupky, zejména u firem Nitrometal a Explosia, ale na druhé straně je pravda, že tyto podniky vzrostl podstatně za války, takže jejich rozsah je dnes až pětinasobný proti roku 1938. Máme však možnost získati jiné účasti a podniky v Rumunsku, a to buď podniky, které nám již dříve patřily, nebo na kterých jsme měli zájem, nebo také podniky jiné. Sověty jsou ostatně ochotny poskytnouti též peněžitou náhradu. Tato otázka zůstala otevřena. Musíme potřebné předpoklady teprve přezkoumati. Řečník má však dojem, že svou obchodní politiku v Rumunsku budeme muset změnit potud, že z dosavadních účastí ve zbrojním a válečném průmyslu budeme muset přejít na účast^v/průmyslu mírovém.

Generální sekretář informuje vládu pak o jednotlivých fázích jednání ve věcech trofejních a v ostatních hospodářských otázkách, zejména též pokud jde o zlato u Národní banky, o obsah

zastávají stanovisko, že budou jednati s námi o Kladsku, budeme-li my jednati s nimi o Těšinsku. Toto stanovisko nemůžeme však uznati.

Ministr prof. dr Z d. N e j e d l ý chce znázorniti na příkladu Makedonie, jak se v moderní době dělá skutečně slovanská politika. Dokud se Bulharsko a Jugoslavie nemohly dohodnout a obracely se na mezinárodní forum, doplácely na to všichni účastníci: Jihoslované, Bulhaři a Makedonci sami. Vedlo to jen k tomu, že se Balkán skutečně balkanisoval. Nyní byl tento problém vyřešen v duchu slovanské politiky bez účasti Angličanů i Američanů a je klid a pokoj. Otázka je rozřešena, nikdo nic neztratil, nebylo obětí a Makedonci se těší dnes větší autonomii, než jakou mohli kdykoliv získat pod mezinárodním režimem.

Předseda vlády K. G o t t w a l d upozorňuje, že si sovětské činitele o našem poměru k Polsku nedělají iluze, což plynulo z poznámky generalissima Stalina, že nám dají vojenský materiál za podmínky, že ho nepoužijeme v boji proti Polákům.

Náměstek Z d. F i e r l i n g e r je rovněž přesvědčen, že by nebylo správné, kdyby slovanská politika pro nás jen znamenala ztráty a kdyby nám nic pozitivního nevynesla. To se však nemůže tvrditi, neboť Sověty nás chtějí podporovat v našich nárocích vůči Maďarsku i vůči Německu. Řečník opakuje poté své myšlenky pro formulaci československé politiky vůči Polsku v budoucnosti a zdůrazňuje zejména hospodářské výhody, které by z této politiky pro nás plynuly. Ministr dr I. P i e t o r připomíná, že Slováci byli v podobné situaci jako dnes stran Oravy a Spiše v r. 1945, kdy prezident republiky radil, aby netrvali na změně předmnichovských hranic, poněvadž by to ohrožovalo naše hranice na Těšinsku. Tehdy se Slováci s těžkým srdcem vzdali svých nároků na Oravu a Spiš. Nyní jsme v obdobné situaci stran Kladska. Bylo by jen třeba zkoumati důvody této situace, zejména, zda jsme neměli předvídat, že se v Postupimi bude jednat o tomto území a zda jsme nemohli učiniti nějaká opatření.

Státní tajemník dr V l. C l e m e n t i s považuje příslibenou podporu Sovětského svazu proti Maďarsku a Německu rovněž

uranc u Bratislavy. Také přislíbená podpora ve věcech hospodářských je nesmírně důležitá. Sověty ~~jsou~~^{byly} ochotny jednat s námi ihned, ale na taková meritorní jednání delegace nebyla připravena. Řečník myslí, že můžeme být spokojeni s dosaženými úspěchy. Není ovšem obořníkem v jednání o věcech zahraničně-politických, ale ministr a státní tajemník mohou snad posoudit, zda v poměrně krátké lhůtě bylo dosaženo mnoho nebo málo.

Náměstek J. U r s i n y je přesvědčen, že máme vyhlídky v jednání s Poláky o Kladsku a Ratibořsku jen, bude-li nás Sovětský svaz podporovati. Jinak si od přímého jednání s Poláky podle zkušeností nic neslibuje. Nikterak se nezměnili. Řečník souhlasí plně s názorem, že musíme respektovat sovětské přání a nemáme uplatňovat své teritoriální nároky na mírové konferenci nebo na mezinárodním fóru vůbec. I když si nedělá iluze o přímém jednání s Poláky, ztotožňuje se plně se stanoviskem ministrů prof. dr. Nejedlého a V. Kopeckého a považuje ostatně výsledek zájezdu delegace za veliký úspěch.

Náměstek Z d. F i e r l i n g e r myslí, že by vláda mohla skončiti rozpravu a usnésti se, že bere s uspokojením na vědomost zprávu delegace, že děkuje předsedovi vlády, ministru zahraničních věcí a státnímu tajemníku a ostatním účastníkům a

- 19 -

že pověřuje předsedu vlády, aby jejím jménem poslal zvláštní důtkovné telegramy generalissimu Stalinovi a ministru Molotovu.

Státní tajemník dr Vl. C l e m e n t i s chce vládu ještě informovat o obsahu připravených návrhů mírové smlouvy s Maďarskem, který existuje v několika verzích. Jsou nepříznivé, neboť v jedné z nich se navrhuje dokonce škrtnutí reparací. Budeme tedy do značné míry odkázáni na úzkou spolupráci se Sovětským svazem. To, že se v komuniké výslovně říká, že se návrhy československé vládní delegace stran jednání o mírovou smlouvu s Maďarskem setkaly s porozuměním a souhlasem sovětské vlády, je nesmírně důležité. Předseda vlády K. G o t t w a l d je přesvědčen, že Maďaři budou "prskat", až to budou číst. Státní tajemník dr Vl. C l e m e n t i s poskytuje pak ještě informace o ústupcích Sovětů stran československého majetku v Rumunsku a dává výraz přesvědčení, že také postup, který hodlá zastávat Sovětský svaz stran naší spojenecké smlouvy s Polskem, bude hořkou pilulkou pro Poláky. Kdysi nechtěli s námi jednat o věcech hospodářských, kulturních a dopravních, nedohodneme-li se s nimi nejprve politicky. Nyní jim doporučí Sovětský svaz pravý opak. Státní tajemník žádá znovu, aby vláda se usnesla, že zmocňuje ministra zahraničních věcí a státního tajemníka, aby předložili polským činitelům připravené návrhy dvanácti hospodářských, kulturních, dopravních a jiných smluv, jakmile dojde příslušné vyzvání Sovětského svazu k zahájení jednání. O teritoriálních požadavcích by se zatím nemluvalo. Ministr V. K o p e c k ý se ještě přimlouvá za to, aby československá delegace na mírové konferenci postupovala v duchu slovanské jednotné politiky. Že Poláci sami dospěli k závěru vhodnosti takového postupu, plyne ze změněného tónu katovického rozhlasu a jejich postupu v poslední době vůbec. Státní tajemník dr Vl. C l e m e n t i s dodává, že bylo také jednáno o propuštění československých občanů, kteří jsou dosud vězněni v Sovětském svazu, a že po několika fázích jednání sovětské činitelé dali zásadní souhlas k propuštění všech našich občanů.

- 20 -

Vláda činí poté toto

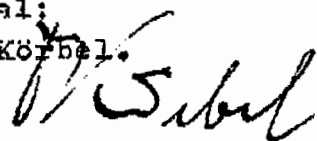
u s n e s e n í : Vláda, vyslechnuvši obšírné referáty předsedy vlády, ministra zahraničních věcí a státního tajemníka v ministerstvě zahraničních věcí o výsledcích zájezdu vládní delegace do Moskvy, se usnáší na návrh náměstků předsedy vlády J. Ursinyho a Z. Fierlingerů, že

- a) bere tato zprávu se za dostiučinění na vědomost a děkuje předsedovi vlády, ministrovi zahraničních věcí, státnímu tajemníku v ministerstvu zahraničních věcí a všem expertům ^{delegace} za rozsáhlou a úspěšnou jejich práci;
- b) pověřuje předsedu vlády, aby jejím jménem poděkoval generalissimu Stalinovi z této její schůze za blahovůli, s níž se československá delegace u něho setkala, a ministra zahraničních věcí, aby poděkoval ministru Molotovovi za pochopení, které měl pro stanovisko delegace;
- c) zmocňuje ministra zahraničních věcí a státního tajemníka v ministerstvu zahraničních věcí, aby v případě, že za jejich pobytu na mírové konferenci v Paříži dojde vyzvání Sovětského svazu stran jednání mezi Československem a Polskem o uzavření spojenecké smlouvy, předložili polskému ministru zahraničních věcí a jeho ^{na českou} ~~zástupci~~ připravené návrhy hospodářských, kulturních, dopravních a jiných dohod za účelem jednání, při němž ^{by se} tato jednání nevztahovala na teritoriální požadavky;
- d) ukládá všem zúčastněným členům vlády, zejména ministrům zahraničního obchodu, průmyslu, národní obrany a dopravy, aby s urychlením učinili všechna opatření a zařídili veškeré práce, jichž bude třeba k uskutečnění dohod, k nimž za pobytu delegace v Moskvě došlo, nebo jejichž projednání a uzavření bylo závazně smlouveno.

Provedou: předseda vlády, ministr zahraničních věcí, a státní tajemník v ministerstvu zahraničních věcí, ministři zahraničního obchodu, průmyslu, národní obrany a dopravy, po případě i ostatní zúčastnění členové vlády.

Předseda vlády končí poté tajnou část schůze v 19 hod. 45 min.

Zapsal:
Dr. P. Křížal

SECRET

SUA Prague, CC CPC, fond 83,
Selection of Czechoslovak government meeting records

Record

8th /special/ meeting of the third government, which occurred on Friday, July 26th, 1946, at 18 o'clock in the building of the office of the government presidium.

Present and excused according to list of persons present.

Prime Minister K. Gottwald inaugurates this meeting at 18:10 and states that he considered it necessary to call this special meeting, because the government will certainly want the governmental delegation to submit a report about its negotiations in Moscow, and since the minister of foreign affairs and the state secretary in the Ministry of Foreign Affairs (MFA) must leave Prague tomorrow to attend the Peace Conference in Paris, there was no other possible solution to the matter. The Prime Minister declares the meeting as secret and reads first the proposal of the communique which was settled with Soviet functionaries before the departure of the delegation, and which will be made public today at 11 :30 Moscow time. The Prime Minister adds to the contents of this communique that the Soviet government is also willing to sign a trade agreement with us and provide us with trade credit. He poses for consideration whether the minister of foreign affairs should give an account of the details, or whether the task should fall to the state secretary Dr. VI. Clementis.

Minister J. Masaryk considers it advantageous for him to first inform about the latest political conversation which the delegation had with generalissimo Stalin and the minister of foreign affairs Molotov prior to its departure. During this conversation the generalissimo promised the delegation the full support of the Soviet Union in the Hungarian matters, i.e., support in the basic affairs as well as the more detailed ones. The situation is now such that we have secured in the corresponding committee of the peace conference 6 of the necessary 8 votes, and there is a certain hope that we will gain the remaining two votes as well. The minister is counting on the vote of India in particular, for general Smuts, who represents South Africa, will probably be against us, which could result in India deciding in our favor, since it is in conflict with South Africa over the ill treatment of its citizens. As for Canada, it is not ruled out that it will also support us. Prime Minister K. Gottwald recalls that the British minister of foreign affairs Bevin also declared that Great Britain will not be against us.

Touching on the questions of Czechoslovakia attitude toward Poland, minister Masaryk mentions that according to the conversation, the Soviets would welcome the settling of mutual relations between the two Slavic nations. This was discussed and generalissimo Stalin announced that he would be glad if an agreement could be reached soon. He said that it is actually the last point of contention between two Slavic nations. He is for at least a partial agreement and an improvement of mutual attitudes. The members of the delegation informed the generalissimo about all the efforts which Czechoslovakia undertook with respect to Poland with this intention, and the minister had the opportunity to demonstrate during these conversations several details of the excessively difficult negotiations with the Poles. He inquired about who should now take the initiative, whether the Poles or the Czechoslovaks. He underlined that Czechoslovakia certainly did not turn this into a prestigious question. The Generalissimo answered that the Soviet Union would eventually take the initiative itself. This should result in the negotiations in question eventually taking place during the stay of the minister of foreign affairs and the state secretary in the MFA and Polish functionaries in Paris. The Tesm question was also discussed. The Czechoslovak delegation of course defended the position that this question cannot be discussed with the Poles, and the generalissimo reacted to this position in a very

pleasant way. He said that Poles have "claims" and the Czechoslovaks have Tesm. The minister considers this to be the success of the latest political conversation which the delegation had with the generalissimo yesterday before dinner.

The state secretary Dr. VI. Clementis adds that the generalissimo discussed very concretely the question of our attitude toward Poland. He pointed to the protocol of the allied agreement between the Soviet Union and Czechoslovakia from December 12th, 1943, according to which Poland's approach to these allied terms was counted upon. The Soviet Union intends to turn to both countries, i.e., to Czechoslovakia and Poland, with an inquiry as to their willingness to thus fulfill the allied terms according to the supplemental protocol. The governmental delegation expressed itself immediately affirmatively and informed the generalissimo that Czechoslovakia has worked out a whole series of proposals for agreements with Poland, i.e., trade, cultural, financial, transportation and other agreements, that the Poles, however, during their delegation's visit this February refused to negotiate these matters as long as political questions would not be dismissed. The state secretary explained to the generalissimo, that the Poles were mainly concerned about Tesm. Stalin answered to this that it was impossible to negotiate this way, that it is necessary for Poland and Czechoslovakia to agree upon trade, cultural and transportation matters, for the current status without a treaty in these important questions is hurting both states. Therefore, a challenge will come from the Soviet Union's side. Prime Minister K. Gottwald adds to this that generalissimo Stalin said in a conversation, that the countries (illegible) to hear the convincing argument, which would speak for their claims on Tesinsko. The state secretary Dr. VI. Clementis thinks that the government could today agree that the minister of foreign affairs and the state secretary would eventually initiate dialogs with the Polish minister of foreign affairs and his deputy in Paris, if the challenge from the Soviet Union should occur in the meantime. Minister J. Masaryk remarks that this would mean that all contentious political points would be set aside and that with the signing of trade, cultural and transportation agreements there would be positive contact between both Slavic states. The contact would in this way be based on a treaty. The generalissimo recommends that the political questions remain unsolved, for it is possible that Poles would have a better understanding of the situation in one year's time. In this connection the minister especially stresses what sort of a facilitation of the negotiations the visit of the delegation meant, and he also illustrates the difference between such a direct negotiation and a negotiation which must be undertaken in the presence of diplomats in Prague and the ministry of foreign affairs in Moscow. In order to demonstrate in what spirit the negotiations took place, the minister mentions that the generalissimo also agreed that the embassy in Moscow should get a suitable building. He asked the delegation how many buildings the Czechoslovak embassy has in Moscow, because he saw himself that the one building, which he was in, is not enough. When he heard that Czechoslovaks have only one building, whereas the Soviet embassy in Prague has 17 buildings, he energetically expressed his disagreement with this state of affairs.

The state secretary Dr. VI. Clementis afterward returned to the Hungarian question. He states that the delegation formulated three concrete demands: evacuation, a small rectification of the borders and a change of the concept of the peace accord, which does not correspond at all to Czechoslovakia's position, especially as regards its compensatory rights stemming from the Vienna arbitration. In all these matters the generalissimo promised full support for Czechoslovakia. Premier K. Gottwald adds to this that foreign minister Molotov recommends that the Czechoslovak delegation energetically and emphatically defend its position at the conference. It can then depend on full support from the Soviet delegation.

State secretary Dr. VI. Clementis afterward concerns himself with the problems connected to the liquidation of the war. He recalls that the delegation brought with it a greater number of specific memorial records which concerned these matters, especially the questions of the trophy treaty, the questions of the treaty of mutual support during the war, the problem of Stalin's (illegible), the problem of 4 German banks in Slovakia and 2 German banks in Prague, further the gold in the National

Bank, trunks stored in several banks, checks etc. During the first political negotiations on these matters it was discovered that it was impossible for them to be discussed politically independently and therefore they were transferred to a committee of experts. During the discussions of the experts it was shown that new problems were constantly appearing, and that this was not a way to develop a positive outcome. The matter was then resolved politically. Prime Minister K. Gottwald characterizes the method of this solution in the words of Vyshinsky, who said that the agreement was made despite the work of the experts. The state secretary Dr. V. Clementis provides afterward more detailed information about the negotiations, and points especially to the fact that the Czechoslovak delegates could operate on the basis of their prepared work with concrete and real figures. As to the foreign currency and valuable papers, shares etc., the Soviet functionaries declared that they would destroy them or return them and that they will not make any claims because of their holdings. After long negotiations it was finally demanded that Czechoslovakia pay from all trophy cases of claim 25 million dollars. The Czechoslovak delegation considered whether this negotiation is supposed to be joined with the negotiation on the claims which Czechoslovakia will have against the Soviet Union by virtue of the annexation of Ruthenia, i.e., by virtue of the Soviet Union's contribution to the internal and foreign debt. Since the relevant reports were not yet properly examined, this problem was discussed only in general terms. During further conversations, especially during the conversation between generalissimo Stalin and Prime Minister Gottwald, the principle that the mutual claims in matters of plunder will be crossed out was finally brought to bear, and thus the whole collection of questions will be dismissed. The Czechoslovak delegates then came to the reception with the relevant proposal of the communique, which was presented as a definitive decision, maybe the experts have not yet reached an agreement and have not finished their discussion. Generalissimo Stalin agreed with the proposal and had only one condition. He demands that Czechoslovakia donate to the Soviet Union the equivalent of half of the objects which the Soviets are now making use of in Karlovy Vary. The political delegation agreed immediately with this request, but also the experts consider such a solution to be advantageous. Deputy Z. Fierlinger states that this basically means that we will give the Russians one big hotel. State secretary Dr. V. Clementis supports this, adding that there will also be several smaller objects involved, and expresses the opinion that the result of this negotiation is very good and that this solution, with which the mutual claims will be dismissed, can be considered a success from a purely economic viewpoint. Apart from this, the Czechoslovak delegation received an even more important declaration and acknowledgment from the side of the Soviets as to the property of Czechoslovak physical and legal individuals in Germany, i.e., the Soviet sector of Germany. The Soviets acknowledge that this property is the property of Czechoslovakia and that this will not be liable to confiscation by the Soviets, but on the contrary belongs where there are cases of Czech or Slovak owners, to those Czech or Slovak owners, otherwise it is confiscated for the Czech Republic according to our internal legal regulations. The Postupimská accord on confiscation does not apply to this property. This is an acknowledgment which we have thus far not put through even in the West. The speaker emphasizes that this will considerably facilitate other negotiations with the West. The Western powers were until now only willing for certain specific concessions, and not for some sort of general acknowledgment of principles. The decision of the Soviets will mean significant support during further negotiations.

As for Czechoslovak businesses and participation in Romania, we mainly have an interest in the companies Nitrometal and Explosia. The Soviets, however, also have a great interest in these objects, and a basic agreement was finally reached, according to which the Soviets are willing to grant us 20% participation in both companies which they would either pay in cash or give us equivalent participation in their companies, or eventually entirely different businesses which are liable to confiscation according to the Postupimská accord, respectively according to the decision of the international allied commission. The Czechoslovak delegation expressed basic agreement with this solution, but did not give a definite answer for it will be necessary to examine the details from an expert viewpoint and in individual sections.

The trade agreement was negotiated in the presence of the minister of international trade Mikoyan. The Soviets wrote in certain rebukes, that the mutual trade relations are blocked by technical insufficiencies on the Czechoslovak side. There was discussion of the Soviets' providing us with a loan in gold. The top director Dr. Chmela announced, however, that it did not have any meaning for us, because the Americans would never agree on payments with Soviet gold. The conversations then concentrated on a two to three year trade credit, but an agreement was not reached, only a binding statement by minister Mikoyan, saying that the Soviet Union is willing to connect us in a convenient way into their five-year plan and meet us halfway in all areas. He wanted to specifically know, however, what we need ...(illegible next few words)...ready. This will be a task for the ministry of foreign trade and also for the ministry of industry. Minister V. Majer calls attention to the fact that the delegation knew the demands of the ministry of alimentation, which were submitted to Mr. Dr. Augenthaler.

Afterward the state secretary Dr. VI. Clementis talks about the question of the crop yield in the Soviet Union, which is not good. Minister J. Masaryk explains that he spoke about this with minister Molotov, who confirmed that the yield is bad in some places, but on the whole the alimentation situation is not dangerous. In this connection the minister informs the government that according to the memorandum of the American ambassador in Moscow the yield in North America will be above expectations and it is possible to count on great surpluses, which will mean relief for the Soviet supply situation.

The state secretary Dr. VI. Clementis afterward yet says that in the communique there is no mention in detail of military loans, the countries of which also reached an agreement. This agreement is crucial as well, for the Soviet functionaries wanted to know what the cost would be and the delegation did not have precise information because the ministry of national defense did not give calculations. Minister Gen.L. Svoboda explains that the military staff intends to accept from the Soviets only that which they will not charge for. The state secretary Dr. VI. Clementis doubts that the Soviets would agree to this. Minister Gen. L. Svoboda insists that this would correspond with our agreement with the Soviet Union on gratuitous armament and gear for 10 divisions. Prime Minister K. Gottwald polemicizes with the minister of national defense and introduces concrete reasons why the governmental delegation could not defend this position after the great willingness in the other economic questions. He points out that the Soviets gave Czechoslovakia armament and gear on the basis of oral negotiations and mere exchanges of letters in a very significant value. Minister Gen. Svoboda insists, however, upon his position and introduces particulars on individual types of materials, especially on artillery materials (handwritten: which the Soviets ...illegible...). He defends the position that Czechoslovakia can accept from the Soviet Union that which it wants to give for free, (handwritten: or take out a loan), otherwise Czechoslovakia must help itself with trophy material (handwritten: or a material ...illegible...). He is convinced, however, that we can count on full support from the Soviet main staff, which promised this support once again. The minister of national defense answers the question put by minister V. Kopecky, saying that the Soviets have already donated us military material worth several billion Kes.

Minister J. Masaryk wants to add that the experts of the governmental delegation worked very hard for days and nights and therefore deserve mention. (Marginal note: Note: completed upon the wish of Dr. (illegible name) and mister minister Gen. L. Svoboda!)

[page 7 missing]

...negotiators, that despite the opposite position of the experts a definite agreement was negotiated in the sense that the common claims will be dismissed without payment of an equivalent sum. The only equivalent value is the hotel property in

Karlovj Vary, for an agreement was already reached on the houses for the Soviet embassy in Prague. The question of our claims by virtue of Soviet participation in the domestic and foreign debt, falling to Ruthenia, remains open and Prime Minister K. Gottwald confirms that the Czechoslovak delegation loyally pointed out this circumstance during the last negotiations and it was fully acknowledged from the Soviets' side.

Dr. Eng. E. Outrata afterward concerns himself with the demands of Czechoslovakia, which are being fulfilled in connection with the Red Army's stay on Czechoslovak soil. Because of this, the delegation came up with a demand for 3 to 5 billion Kes, while being aware of the fact that this will be a contentious demand. Prime Minister K. Gottwald adds to this that it was necessary to settle these claims with a global agreement on mutual compensation, in order for us to have a clean slate. Dr. Eng. E. Outrata then explains that the Soviet functionaries promised that they will cancel checks and valuable papers, such as shares etc., as long as they apply to those Czechoslovak businesses which were in the said safes in Czechoslovak banks, in such a way that the Czechoslovak economy is not threatened by further claims from this side. On the other hand, the Soviets set aside for themselves the right to keep the marks, pengo and crowns, which in this way have gotten into their possession. They presented us with old crowns for exchange and they have already been used up. Deputy Zd. Fierlinger asks whether it was possible to find out what the sum was. Dr. Eng. E. Outrata answers that it was not possible and that the Soviets apparently were not willing to provide this information. They said that they did not know, and confessed that they are using this money to keep up their offices and military missions in Czechoslovakia. It is not possible to pursue this issue. The Soviets defend the position that the Red Army divisions were getting their pay from this money and checks, that they did not have the possibility of spending this money on their stay and that it is only fair when money accumulated such as this was changed and can now be used for purchases. It is not possible to argue with this opinion. Deputy Zd. Fierlinger points out that the sum was limited. Dr. Eng. E. Outrata adds that the limit was also held up and that the delegation requested the Soviet functionaries to not put this money into circulation as soon as goods go on the market in Czechoslovakia. Deputy J. Ursiny thinks that it should be known exactly how much money was in the banks. Prime Minister K. Gottwald contrary to this shares the opinion of the general secretary of the HR, in that it will not be possible to obtain this information. Dr. Eng. E. Outrata adds that the Red Army was supposed to have checks totaling 8 billion crowns, but it was later shown that checks were printed for 9 billion crowns. That the Soviets did not tell us this represents, however, only a technical slip. They were otherwise ever justified in doing this. This circumstance will not also have a further effect on our economy, because the buying power of these checks was already used up. The speaker only mentions this matter so that the government would know that the delegation vented this question as well.

Prime Minister K. Gottwald then says that the Soviet functionaries promised us full support during maximal territorial demands against Germany. They fully agree that we should get down from the hills and into the valley. In response to the question posed by minister V. Kopecky whether Zitava was also discussed, minister J. Masaryk answers that he alluded to it. This negotiation, however, only concerned the territory which is still in Germany, and not the territory which is under the control of the Poles.

Dr. Eng. E. Outrata notes that a railway treaty was also discussed and that the delegation brought with it its proposal. In this connection deputy Zd. Fierlinger provides information upon request on various Czechoslovak delegations which are in the Soviet Union and of their activity. As to our navy, the Soviets agree that it will be returned to us. We must, however, tell them where individual boats are located. Minister Dr. I. Pietor is interested in air transportation across Soviet territory and across Soviet zones. State secretary Dr. V. Clementis says that the Soviets do not agree with Czechoslovak airplanes providing transportation across Soviet territory, but they approved us for flights across Soviet zones.

Dr. Eng. E. Outrata afterward sums up concisely all the individual economic benefits for Czechoslovakia which stem from the result of the negotiations. He considers it especially important that we now know of a whole series of problems, we know what we are dealing with, that we do not have to count on many moments of uncertainty anymore and that we will save numerous other negotiations and the work of many committees, which also means financial savings.

Deputy Prime Minister Dr. P. Zenkl inquires whether we will be able to count on the reduced price of fuel, supplied by Stalin's factories. Dr. Eng. E. Outrata thinks that the dismissal of compensatory demands will not have a substantial effect on the production expenses of this enterprise. Deputy J. Ursiny considers the state responsible for first of all thanking the delegation for their good work and the positive results of this work. These thanks in the first place go to the Prime Minister, but also to the other members of the delegation. It is inquired upon what was the position of the Soviets on several territorial demands in Kladsko, Ratibofsko and Hlubcicko. The Prime Minister K. Gottwald answers that the Soviets consider it to be a big mistake that we went to the Western power and by extension to the peace conference with this question. Generalissimo Stalin energetically and unequivocally emphasized that the Postupim agreement, upon which the Soviet Union fully insists, must be in effect here. That is why it considers the said territories to be Polish territories and this cannot be changed at the peace conference. Any sort of change could only happen by an agreement of both sides, that is, Czechoslovakia and Poland. Whoever disturbs the current western Polish border will have to deal with the Soviet Union.

Deputy Dr. P. Zenkl notes that this practically means a refusal of the Czechoslovak demands on Kladsko and a recognition of the position of Poland that these territories definitively belong to it, that it can pursue the removal of the Germans from them, but also resettlement and settlement in them. Minister J. Masaryk has the impression that generalissimo Stalin had in mind only a peace conference of vassal states and not a peace conference about Germany, which should take place in November of this year. Prime Minister K. Gottwald and the state secretary Dr. V. Clementis explain that it is not so and that it is about this coming and any other peace conference.

Minister Gen. L. Svoboda asserts that according to the Postupim agreement the said territories were given to the Poles only to maintain. Prime Minister K. Gottwald repeats the memorandum on the Soviet Union's position that the Soviets recommend us to now sign a treaty of alliance with Poland and wait with the territorial demands until tempers somewhat cool down. As for Tesinsko, it depends upon us whether we want to reach an agreement with Poland. If we do not reach an agreement, no one will force us into one. On the other hand, the Soviet Union will also not force the Poles to compromise with us. Minister Gen. L. Svoboda considers it to be a big mistake that such is the situation. Prime Minister K. Gottwald explains that this position of the Soviet Union is related to the question of Poland's western borders, which the Soviets defend very emphatically. He repeats that according to generalissimo Stalin, the one who disturbs these borders will have to deal with the Soviet Union. Minister V. Kopecky believes that the fundamental mistake occurred in 1945, when the London government in negotiations with Moscow decided to offer if need be the division of the fronts and not make any territorial demands of Germany, whereas the Poles already then requested that the border be at the Oder and the Vistula. Herein lies the crux of the present situation. All later Czechoslovak measures were delayed. But this was the position of the London government which, according to the speaker's opinion, committed a rude mistake. Our Moscow emigration reciprocally defended on principle the territorial demands and the minister remembers numerous articles which in particular prof. Dr. Zd. Nejedly. It was certainly a mistake that we left the Slavic area with our demands toward the Poles. Deputy Zd. Fierlinger does not share these views and believes that the developments in Poland have not yet ended and that this is not the last word on the matter. Prime Minister K. Gottwald adds that generalissimo Stalin recommends an agreement with the Poles, make them commit, because according to his opinion we do not know what will happen in Poland. Deputy Zd. Fierlinger declares that this only supports his opinion.

Deputy dr. P. Zenkl points out that in its discussion before the departure of the delegation to Moscow, the government started from different assumptions. At that time it charged the delegation with continuing the defense of the position that our demands on Kladsko etc. are demands against defeated Germany, even though it instructed the delegation to if need be to content itself with minimal demands. Not long ago the Polish ambassador visited the speaker, wanting to initiate a discussion on Tesinsko and territorial demands in general. The deputy refused this, saying he was not competent and referred him to the ministry of foreign affairs, the state secretary in the MFA or the Prime Minister. When the ambassador spoke about compensating the Tesm territory with the Kladsko territory, the minister defended the opinion that there can be no talk of this because Czechoslovak territory cannot be compensated by German territory. But the ambassador considered Kladsko, Hlubicsko and Ratibofsko to be Polish territories, where Poles have full sovereignty. Now the government is finding out that this is also the position of the Soviet Union. Prime Minister K. Gottwald indicates that Dr. P. Zenkl is pointing to the conflict between minister Masaryk's opinion on the one hand, and that of the Prime Minister and the state secretary dr. Clementis on the other hand, about the position of the Soviets, as to whether the peace conference could solve matters. The two above-mentioned members of the government insist on the opinion that this is impossible and minister J. Masaryk admits that his impression may be incorrect.

Deputy Prime Minister Zdenek Fierlinger fully comprehends Stalin's position and the whole problem. The Soviet Union has an interest in the consolidation of conditions in Poland. There is to this day a civil war there. Poland had to cede a significant part of its eastern provinces and the Soviets are anxious to make peace in Poland. Soviet politics are not static, but dynamic. Our politics must be such that we are for a treaty of alliance, which would guarantee us trade, cultural, transportation and economic relations in general. Otherwise we will insist upon our territorial demands, which will not be discussed. The speaker is convinced that it will eventually be proven that it was not a mistake when we registered our territorial demands with notes even to the western allies. This of course did not suit Moscow's program, but it may one day benefit us that we went to the world forum with our demands. We must continue to assert these demands. Poland will for sure put through many changes. It will have problems and we will be left to our own resources. Our politics must be realistic but we must not surrender anything.

Minister gen. L. Svoboda admits that it was a mistake if the London government in 1945 did not fulfill the territorial demands against Germany. It would have been the same mistake if we would not have announced these demands to the whole world. It was also not a mistake that we propounded these demands as demands against defeated Germany, for this interpretation corresponds to the wording of the Postupim agreement. If the Soviet Union now wishes that we not go to the peace conference with this matter, and if it does not even want to promise to help us during the negotiations with the Poles, we must work to change this position, for our demands are fair and objectively justified. We have good reasons on our side and therefore we have a good outlook that we will at last seek the support of the Soviet Union. This problem the most important for us and against it are all the other insignificant and meaningless questions which were negotiated in Moscow. Prime Minister K. Gottwald protests against such a statement. We ask the minister, whether the presumably promised support in the matter with Hungary means nothing. Minister prof. Dr. Zd. Nejedly is under the impression that this entire debate is unnecessary. There can be no doubt that the delegation was very successful. Czechoslovakia is probably looking at the problem too regionally. The Soviet Union is looking at it from an internationally political perspective. It is not concerned about whether it should be for Poland or for Czechoslovakia. For the Soviet Union it is first and foremost a question of Slavic politics. It does not want any Slavic state to abandon the line of common Slavic politics. If we were to go to the peace conference with our demands, we would be breaking the concept of united Slavic politics and we would open the door for other influences. The interest of the Soviet Union in the Postupim agreement consists mainly of also the western Polish border established by it being the definitive western

border of the Slavic world. The Soviet Union expects that we will recognize its position, that we will not undertake anything that could threaten them. In those cases where these western borders are not at stake, as for example in Tesinsko, the Soviet Union holds a position positive for us. The speaker is for a treaty of alliance with Poland, which would secure cultural, transportation and economic relations and would have a great significance for us. The political demands would be set aside for a different situation and a different climate. The Soviet Union's politics in this case are not only good, but also wise, and that is altogether the outstanding attribute of its politics, that it remains wise when others have hot tempers. This has been seen very often. The Soviet functionaries are not hotheaded while other politicians are. Today the Soviet Union is advising us to wait with our territorial demands and we must heed this advice. The Soviet Union is concerned with the matter of a significant range for Slavic politics in Europe. Therefore it cannot please it that we have turned to another forum.

The Prime Minister K. Gottwald wants to again mention a small detail. When he was with the President of the Republic with minister Masaryk the day before the departure, ambassador Zorin telephoned from state secretary dr. Clementis' that the list of things that the delegation wished to negotiate and which was sent by telegraph to Moscow, is such that it is recommended...[illegible sentences].... As for Stalin's factories, the Soviets made a claim for 2 ~ to 3 ~ billion crowns. Stalin's factories themselves expected to have to provide a compensation of 400 million crowns, and the governmental delegation was willing to go slightly below this amount. Another big problem was the equivalent value of the machinery and works which we kept from the trophy goods. The Soviets here demanded an amount of 7 ~ million dollars, which was more or less agreed. Then there was the machinery of the Siemens-Schuckert factory. The delegation was deliberating even after the flight to Moscow on the course of action in all these important and sensitive points. It was considered that Czechoslovakia if need be would give up their demands for the contribution of the Soviet Union to the domestic and foreign debt by virtue of the annexation of Ruthenia. The problem of our participation and the businesses in Rumania was also very much considered. We had to in particular count on that according to the decision of the mixed committee everything that physically or legally belonged to individuals of German nationality will be considered as a Soviet trophy. In this matter, however, we fought out recognition of Czechoslovakia's position, as the state secretary in the MFA has already recounted. We naturally had to make concessions, especially with the companies Nitrometal and Explosia, but on the other hand it is true that these enterprises grew considerably during the war, so that their range is now up to five times more than it was in 1938. We have, however, the opportunity to seek other contributions and businesses in Rumania, and at that either businesses which used to belong to us, or which we had an interest in, or even other businesses. The Soviets are furthermore willing to provide monetary compensation as well. This question has remained open. We must first examine the necessary preconditions. The speaker, however, has the impression that we will have to change our trade policy in Rumania to the extent that we will have to cross over to contribution to peace time industry from the current contribution to armament and war industry.

The general secretary then informs the government about the individual phases of the negotiations on trophy matters and on other economic questions, especially what concerns the gold in the National Bank and the content of the safes in several banks...[illegible and missing sentences]...

...defend the position that they will be negotiating with us about Kladsko, if we should negotiate with them about Tesinsko. We cannot, however, recognize this position.

Minister prof. dr. Zd. Nejedly wants to emphasize with the example of Macedonia, how Slavic politics are done in modern times. As long as Bulgaria and Yugoslavia could not reach an agreement and turned to the international forum, all the participants paid for it: South Slavs, Bulgarians and Macedonians themselves. It led

only to the actual balkanization of the Balkans. Now this problem was solved in the spirit of Slavic politics without the participation of the English and Americans and there is peace and quiet. The question is solved, no one lost anything, there were no sacrifices and the Macedonians are now rejoicing from their autonomy, more than they could ever have gained under an international regime.

Prime Minister K. Gottwald indicates that the Soviet functionaries are not harboring any illusions about our attitude toward Poland, which stems from the statements by generalissimo Stalin, that they will give us military material under condition that we not use it for battle against the Poles.

Deputy Zd. Fierlinger is also convinced that it would not be right if Slavic politics only meant losses for us and if it did not bring us anything positive. But this cannot be alleged, for the Soviets want to support us in our claims against Hungary and Germany. The speaker then repeats his thoughts for the formulation of Czechoslovak policy toward Poland for the future and emphasizes in particular the economic benefits, which would flow from this policy. Minister dr. I. Pietor recalls that the Slovaks were in a similar situation as now with regard to the Orava and Spis in 1945, when the president of the republic advised them not to insist on a change of the pre-Munich borders, because it would endanger our borders in Tesinsko. At that time the Slovaks with heavy heart gave up their claims on Orava and Spis. Now we are in an analogous situation with regard to Kladsko. It was merely necessary to examine the reasons for this situation, in particular whether we should not have foreseen that this territory would be discussed in Postupim and whether we could not have undertaken some measures.

State secretary dr. VI. Clementis considers the promised support of the Soviet Union against Hungary and Germany....

[Top of next page missing]

...treaty. This applies to the questions of restitution and the question of the rectification of the borders near Bratislava. The promised support in economic matters is also extremely important. The Soviets were willing to negotiate with us immediately, but the delegation was not prepared for such material negotiations. The speaker thinks that we can be happy with the success that was reached. He is not, however, an expert in negotiations on matters of foreign policy, but the minister and the state secretary can presumably judge whether a lot or a little was obtained in a relatively short time.

Deputy J. Ursiny is convinced that we have good prospects for the negotiations with the Poles on Kladsko and Ratibofsko only if the Soviet Union will support us. Otherwise, from experience with direct negotiations with the Poles, he does not expect anything. They have not changed in any way. The speaker fully agrees with the opinion that we have to respect the wishes of the Soviets and that we must not make our territorial claims at the peace conference or at the international forum period. Even if he does not harbor any illusions about the direct dialog with the Poles, he fully identifies with the position of the ministers prof. dr. Nejedly and V. Kopecky, and considers the result of the delegation's trip to be a great success.

Deputy Zd. Fierlinger thinks that the government could end the debate and decide that it takes into account with satisfaction the report of the delegation, that it thanks the Prime Minister, the minister of foreign affairs and the state secretary and the other participants and that it charges the Prime Minister with sending in its name special grateful telegrams to generalissimo Stalin and minister Molotov.

State secretary dr. VI. Clementis wants to inform the government of the content of

the prepared proposals for a peace agreement with Hungary, which exists in several versions. They are unfavorable, for in one of them it is even proposed to cross out the reparations. We will then to a certain extent be dependent on close cooperation with the Soviet Union. It is extremely important that it is expressly stated in the communique that the proposals of the Czechoslovak governmental delegation about the negotiations of a peace treaty with Hungary met with the understanding and agreement of the Soviet government. The Prime Minister K. Gottwald is convinced that the Hungarians will "sputter" when they will read it. State secretary dr. VI. Clementis then provides information on the concessions of the Soviets as to Czechoslovak property in Romania and gives expression to the conviction, that the plan which the Soviet Union intends to defend with respect to our treaty of alliance with Poland, will also be a bitter pill for the Poles. Once they did not want to negotiate with us economic, cultural and transportation matters if we did not agree politically first. Now the Soviet Union is recommending them the exact opposite. The state secretary demands again that the government decide to commission the minister of foreign affairs and the state secretary to submit the prepared proposals for twelve economic, cultural, transportation and other treaties to the Polish functionaries, as soon as the Soviet Union issues a favorable call to start negotiations. Territorial demands would not be mentioned yet. Minister V. Kopecky advocates that the Czechoslovak delegation go to the peace conference in the spirit of united Slavic politics. It is clear from the changed tone of the Katowice broadcast and their recent course of action period that the Poles themselves arrived at the conclusion that such a plan would be felicitous. State secretary dr. VI. Clementis adds that the release of Czechoslovak citizens, who were until now imprisoned in the Soviet Union, was also discussed and that after several phases of discussion the Soviet functionaries approved the release of all of our citizens.

The Government afterward does this resolution: the government, having listened to the detailed reports of the Prime Minister, the minister of foreign affairs and the state secretary in the ministry of foreign affairs about the results of the governmental delegation's trip to Moscow, has decided upon the proposal of the deputy prime minister J. Ursiny and Zd. Fierlinger, that

- a) it acknowledges this report as satisfactory and thanks the prime minister, the minister of foreign affairs, that state secretary in the ministry of foreign affairs and all the experts of the delegation for their far-reaching and successful work;
- b) it commissions the prime minister to thank in its name generalissimo Stalin for the generosity of this meeting in which the Czechoslovak delegation met at his place, and commissions the minister of foreign affairs to thank minister Molotov for the understanding he had for the position of the delegation;
- c) it authorizes the minister of foreign affairs and the state secretary in the ministry of foreign affairs, in the event that the Soviet Union calls for a treaty of alliance between Czechoslovakia and Poland during their stay at the peace conference in Paris, to submit to the Polish minister of foreign affairs and his deputy the prepared proposals for economic, cultural, transportation and other agreements as the purpose of the negotiations, and the negotiations would not include the territorial demands;
- d) it charges all the present members of the government, namely the ministers of foreign trade, industry, national defense and transportation, with hastily implementing all the measures and performing all the tasks necessary for the realization of the agreements which were reached during the delegation's stay in Moscow, or which were negotiated and reached in a binding agreement.

To be executed by: the prime minister, the minister of foreign affairs, the state secretary in the ministry of foreign affairs, the ministers of foreign trade and transportation, and if need be the other present members of the government. The

Prime Minister then ends the secret phase of the meeting at 10 hours and 45 minutes.

Written by:
Dr. P. Korbelt
[his signature]

The Minister of National Defense
2097 taj/Pkml1946

[handwritten:] contents of the agreements...[illegible]...

Prague, August 2nd, 1946.

Office of the Cabinet of the Government
Prague

For the implementation of the resolution of the secret phase of the 8th (special) meeting of the third government on July 26th, I request that the corresponding protocol from the meeting with an attachment with all the agreements negotiated in Moscow, be sent out for personal use.

The Minister of National Defense
[His signature]

Pro domo: one carbon copy of the report on the 8th (special) meeting of the third government on July 26th, 1946, was accepted for the use of the minister of national defense,

army gen. L.Svoboda by
[his signature]
the senior office administrator
August 5th, 1946

[handwritten:] the carbon copy of the report was [?] for the minister of national defense on August 14th, 1946, [?] of the government.